

(Давом. Боши 1-бетда).

Давлатимиз раҳбари муҳтарам Ислам Каримовнинг бу масалга нақадар катта инсоний эътибор билан қараб келаётгани жамоатчиликка яхши маълум. Шундай бўлса-да, бу соҳада у кишининг бевоасита ташаббуси ва раҳбарлиги билан амалга оширилган ишларнинг айримларини санаб ўтиш жоиз: Ҳалабининг 50 йиллиги нишонланган 1995 йилда Президентимиз фармонида кўра урушда иштирок этган ва фронт орқасида меҳнат қилган юз минглаб юртдошларимиз ҳукумат мукофотлари, турли имтиёзлар билан тақдирланди. Шу йили яна бир савоб ишга қўл урилди: урушда қўрбон бўлган 450 минг аскарнинг исми-шарифи зикр этилган 33 жилдан иборат «Хотира» китоби нашр қилинди. Ҳар йили шу байрам арафасида Президентнинг махсус фармонида кўра уруш фахрийларини тақдирлаш тадбирлари ўтказилмоқда.

Албатта, урушда шайхид кетган аждодларимизни, хонадонларимизнинг фойзи бўлган дуоғуй ота-боболаримизни жангларда қўрсаган мардлик ва матонати, тортган азоб-қувватлари учун ҳар қанча ардоқласак арзийди.

Шунинг учун ҳам мамлакатимиз Президентини бу байрамни **Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлганларнинг хотираси, айни вақтда ҳаёт бўлган уруш қатнашчиларининг қадр-қиммати**ни жойига қўйиш кўни сифатида нишонлаш гоёсини олди сўриб келмоқда.

Бошқача айтганда, Президент 9 май байрамини шўровий дунёқараш, коммунистик нуқтаи назардан туриб даъво қилиш ўрнига унга бутунлиқ реал воқелик кўзи билан қараб, унинг асл моҳиятини очиб бериш зарурлигини таъкидламоқда.

Ҳаёт талаби, мафкуравий сийасатимиз, ёшларимизни маънавий соғлом этиб тарбиялаш мақсадлари шуни тақозо этмоқда. Бинобарин, бу байрамнинг маъно ва мазмунини, шаклини, тарғибот усулларини, бугунги турмушимиздаги ўрни ва аҳамиятини жиддий ўйлаб кўриш, бу ҳуеуседа бош қотириш зарур.

Чуқурроқ мулоҳаза юритиб кўрайлик. Турли миллат, турли эллатта мансуб миллионлаб кишиларнинг дарё-дарё қони, тортган мислсиз азоб-қувватлари эвазига эришилган бу талаба бугунги кунда айрим собиқ совет республикаларидаги бир тўда шовинистлар, сохта ватанпарварлар қўлида дастак бўлиб қолмоқда. Улар бу байрамдан СССРни кўмсас, уни тиклашга уриниш, коммунистик «дорилмон кунлар»ни қайтариш учун бир восита сифатида фойдаланмоқдалар. Бундай сийасат остида қандай мақсад ва манфаатлар ётганини тасаввур қилиш қийин эмас. Бу тарихий санани сохта ақидапарастлар қўлига ташвиқот қуроллига айлантириб қўймаслигимиз лозим. Бу, аввало, ўша қўрбонлар хотирасига ҳурматсизлик, де-

сак, ҳеч қандай муболага бўлмас.

Чунки энди замон, тараққиёт ҳаёт синволига бардош беролмаган эски мафкура кўтармаиди. Хусусан, озодликка эришган мамлакатнинг истиқлол мафкураси бундай ёндашув билан асло муроа қилолмайди.

Агар шу ҳаётини хулосани тўғри англамас, деб уқтиради Президент, унинг негизидеги ҳақиқатга етиб бормас, 9 Майни урушда қўрбон бўлганларни эслаш, уларнинг руҳига ҳурмат-эҳтиром бажо келтириш, ҳозир сафимизда ҳаёт бўлган уруш қатнашчилари — ота-боболаримизга иззат-икром кўрсатиш кўни сифатида нишонлаш мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Иккинчи жаҳон урушида қатнашган фахрийларимизни кўлдан келганича асраб-ардоқлаш, яхши сўз билан кўнглини кўтариш, ҳурмати-

урушга кетиб, жанг майдонларида ҳалок бўлганларнинг хотирасини абадийлаштирсак, уларнинг ҳурмати ҳаётга қўйсак, жуда савобли иш қилган бўлар эдик. Менимча, Иккинчи жаҳон урушида шайхид кетган барча азиз юртдошларимизнинг хотирасини пойдатишимиз лозим.

Президентимизнинг чуқур ҳаётини мантиққа асосланган бу фикрлари кент жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотди. Айниқса, ўша қонли жангҳоқларда ўлимларни доғда қолдириб шу кунларга етиб келган нуруний оталаримиз — уруш қатнашчилари бу тақдир юзасидан қизгин мулоҳазалар билдиришди.

«Юртбошимизнинг ҳар қандай оддий инсон қалбига тез етиб борадиган самийий ва таъсирчан сўзлари

ҳам унинг барча даҳшатини татиб, жабри-жафосини тортди. Бевоасита жангларда бир ярим миллион юртдошларимиз жон олиб жон берса-да, бутун ўзбек халқи фронтча ишлаб, фронтча яшади.

Қадрибад одамларни ёлмоқчи тириклик учун фарзидир. Шу боисдан Президентимизнинг бу ташаббусини тўла қўллаб-қувватлайман», — дея фикрини давом эттирди кекса адиб ва бўлғуси Хотира мажмуини миллий мазмун ва шаклда барпо этиш юзасидан ўз тақдирларини баён қилди.

«Ислам Абдуғаниевичнинг биз — уруш иштирокчиларига кўрсатаётган доимий диққат-эътиборини доимо сезиб ўшаймиз», — дейди яна бир уруш фахрийси И.Баликов. — Пойтахтимизда Хотира хибони ташкил этиш, унда урушда ҳалок бўлган барча ўзбекистонлик

(Қорақалпоғистон, Тошкент шаҳри ва вилоятларнинг сови) зарҳал ҳарфлар билан битиб қўйиш зарур. Бу хотира китобларини бетакор меъморий усул билан яратиш лозим. Токи уларда юртмизнинг ҳар бир вилоятига хос руҳ ва нафас ифодалансин. Хотира китоблари саҳифаларига «мангу олов» ёғдуси шувла сочиб, қурбонлар ёдини нурафшон этиб турсин. Умуман олганда, ёдгорлик мажмуини барпо этишда ҳайкалтарошлар, меъмор ва дизайнерларимиз, қурувчиларимиз миллий руҳ, миллий шаклга алоҳида эътибор бериш лозим.

Биз шундай таъсирчан меъморий ансамбль яратиш лозим керакки, бу муқаддас зиратгоҳга таъсирчан кўлидан, миллати, дини, эътиқодидан қатъи назар, халқимиз асл фарзандларининг хотираси қаршисида

қаси йўқ бегона кимсаларга айлантириб қўйди. Шу сабабли бу иборанинг ўрнига «шаҳид аскар», «қўрбон бўлган аскар» деган ибораларни ишлатмас, ўйлайманки, халқимизнинг миллий табиати, урф-анъаналарига хос ва мос иш туган бўлмас.

«Номаълум солдат» қабри тепасига ёзиб қўйилган «Сенинг исмиң номаълум, жасоратинг абадий» деган сўзларни ҳам ўйлаб кўриш керак. Йўқ, биз учун шайхид юртдошларимизнинг номи ҳам, жасорати ҳам маълум, ҳеч қачон унутилмағай. Биз уларнинг номи билан бирга жасоратини абадийлаштиришимиз лозим. Шунинг учун Хотира хибонининг бунёд этганимизда қахрамонликни, ватанпарварликни улуғловчи, халқимизнинг руҳиятига юрак тўшадиған, одамнинг юрак-юрашига етиб борадиган таъсирли сўзларни топиб, ёдгорлик пештоқида абадий нақш этишимиз керак. Бундай сўзларни балки Алишер Навоидан, балки Ясауридани, балки муқаддас ҳадислардан топиш мумкин.

Инсон хотирасиз, ўтган кунлар ёдизисиз яшай олмайд. Йигилмида Президентимиз Иккинчи жаҳон урушида ўзбекистон берган қўрбонлар, уруш баҳосинида мустақила тузуми халқимиз бошига солган беҳисоб жабр-зулмлар ҳақида ҳам фикр билдириди.

«450 миң ҳалок бўлган аскар — бу расий маълумотига кўра жанг майдонларида ҳалок бўлганларнинг сони, ҳоло. Аммо жангҳоқларда асир тушиб фашист лагерларида жон берадилар, бедарак жетганлар — булар қайси рўйхатга кирган? Уларнинг тақдирини, хотирасини билан ким қизиққан? Уларни ким икки оғиз илиқ сўз билан эслаган? Ёки фашист асирлиқдан қутулган, «халқ душмани» сифатида айбаниб, совет тулкилида Магадан қонларида, Қалма ўрмонларида ҳалок бўлган юртдошларимизнинг ҳисоб-китоби борми?»

Ана шу одамларнинг тарихини ўраниш, хотирасига муносиб иззат-икром кўрсатиш биз — бугунги авлодлар учун ҳам фарз, ҳам қардир.

Бу фойий дунёдан ўтганлар хотирасини эъзозлаш, ҳамини эдда сақлаш — халқимизга хос эзгу фазилат. Шунинг учун ҳам Хотира хибонини барпо этиш ҳақидаги юртбошимиз тақдирини ва ташаббуси халқимиз, миллатимизнинг айни кўнглидаги иш бўлиши шубҳасиз. Энди энг шимариб, покният ва улуг мақсадлар билан амалий ишга киришиш вақти етди. Президент таъкидлагандек, сохта рэмзлар эмас, тирик хотира халқни бирлаштирадиган. Унинг руҳига маъна бўлади. Ироласини бақувват, иймонини бут қилади.

Бўлғуси Хотира хибонига шу қадар катта эътибор бераётганимизнинг сабаби ҳам ана шунда.

Ишончимиз комилки, кент жамоатчилик, бутун халқимиз бу савоб ишдан четда қолмайди.

Хайриддин СУЛТОНОВ

ХОТИРА

ХАЛҚНИ БИРЛАШТИРАДИ

ни бажо келтириш, умрини узайтиришга ҳаракат қилиш бутунлиқ авлод учун ҳам қарз, ҳам фарзидир. Уйлайманки, бу аввало савоб, қолаверса, ўзбекиликка ҳам, мусулмончиликка ҳам мос келадиган иш бўлади, дейди Президент.

Шу йил 9 Май кўни юртимиз раҳбари Мустақиллик майдонига жойлашган Номаълум солдат қабрини зиёрат қилаётганида матбуот вакилларига интервью берган эди. Интервьюда билдирилган баъзи фикр ва мулоҳазаларни қайта эсласак:

«Бу ерда келатганимизда, — деди Президент, — қахрамон шахарлар номига ёзилган лавҳаларга кўзим тушди. Бу номилар олтин ҳарфлар билан ёзилган. Албатта, уларга бу ном бекорга берилмағай.»

Айни пайтда ўтган зами Фалаба байрами кунинда мана шу ерда айтади запарларини яна бир бор тақдирламоқчиман. Ўзбек йишлари ўша қонли урушда мардлик ва қахрамонлик намуналарини кўрсатиб, жон олиб жон бераётганида, ишончим комилки, шу шахарларни эмас, аввало бор ўз уларини, оқ юзиб оқ тараган меҳрибон оналарини, севамли ёрларини, азиз фарзандларини, қариндош-уруғларини дўст-биродарларини ўйлагандар. Ҳамюртларимиз урушда Европадаги қандайдир тепалик ёки қахрамон шахарлар учун эмас, биринчи навбатда, жонажон юртимиз, унинг озодлиги ва мустақиллиги, ёруғ келажак учун жон фидо қилганлар.

Моҳият эътиборига кўра биз ўраниб қолган эски тушунча ва кўникмалардан буткул фарқ қилувчи бу ҳароратли сўзлар ҳар бир кишини чуқур ўйга толдириши табиий, албатта.

Шу сўхбатда давлатимиз раҳбари Номаълум солдат қабри атрофини Хотира хибонига айлантириш ҳақида янги бир тақдир билдириди.

«Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳридан

менинг қалбимда ҳам ўчмас асал садо уйғотди, — дейди Собир Раҳимов туманидаги Истиқлол маҳалласининг оқсоқоли, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Муҳомбек Тўраев. — Жасорат қўрсаган, қурбонлар берган халқни ёлмоқ биз тирикларнинг бурчидир. Президентнинг Тошкентда Хотира майдони ташкил этиш, унда Қорақалпоғистон ва барча вилоятларимиз ҳамда Тошкент шаҳридан урушга кетиб ҳалок бўлганлар хотирасига ёлгорлик мажмуи барпо этиш тўғрисида билдирилган аjoyиб фикрлари қалбимда олов ёққандай бўлди.»

«Президентимизнинг 9 Май кўни чин юракдан айтган беҳад таъсирли сўзларини эшитиб кўларимга ёш келди, — деб ёзади Богот туманида истиқомат қилувчи биринчи турух уруш ноғирани Оғабой ота Сотиболдиев. — Бизнинг биргина Богот туманида урушга отланган йигитларнинг 1400 нафардан зиёди ўзга ўлкаларда шайхид кетди. Биз тириклар ана шу сафдошларимиз, тенгқурларимизни, ёш авлод эса ота-боболарнинг номларини унутмасликлари керак. Хотира ёдгорликларидан барча шаҳидларнинг номлари абадийга муҳрланмоғи лозим.»

Яқиндагина саксон ёшли тўйини нишонлаган отахон адибимиз, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳимнинг бу борадаги фикр-мулоҳазалари ҳам эътиборга сазовор.

«Одамзод онгли ҳаёт кеираётган замонлардан бери беш миң йил ичида ун турт миң марта уруш қўрди. Бу қиргин-баротларда не-не давлатлар, эл-элатлар, шаҳар-қишлоқлар йўқ бўлиб, миллион-миллион бегуноҳлар қирилиб кетди. Аммо шу урушларнинг бирортиси на кўлами, на унда қатнашган кучлар, кўрилган талофатлар қўрбонлар жиҳатидан 1941-1945 йилларда фашизмга қарши олиб бориладиган урушга тенглаша олмайд.

Бу урушда ўзбек халқи

аскарларнинг номма-ном эсланиши — бу ниҳоятда олижаноб юрадир. Бу катта ватанпарварлик аҳамиятига эга иш бўлиши, шубҳасиз.»

Кўзурида бўлиб ўтган ўша кенгашда давлатимиз раҳбари яна шу мавзуга қайтиб, мутасадди раҳбарлар, мутахассислар диққат-эътиборини пойтахтимизнинг Мустақиллик майдонига барпо этилиши мўлжалланган Хотира хибонини қурилишини тезлаштириш масаласига қаратди.

«Савоб ишларни асло кечиктирмаслик керак, — деди Президент. — Афсуски, бизда кампаниябозлик касали кучли. Баъзан эзгу мақсад билан болавланган ишлар ҳам кампанияга айлантириб икки-уч кун шовишув қиламиз-да, кейин ўз халқга ташлаб қўямиз. Хотира хибонини масаласи эсло бундай бўлмаслиги лозим. Чунки бу барчамизнинг умумий ишимиз, умумий дардимиз. Бу хибон жамиятимиз маънавий ҳаётинида улкан тарбиявий аҳамият қасб этадиган табарруқ қадимжоз бўлиб қолиши шубҳасиз.»

Сўнгра Президент бўлғуси ёлгорлик мажмуининг гоёвий мазмунини тортди, меъморий ечимига қадар бўлган барча жиҳатларни аниқ-равшан тушуштириб, изоҳлаб берди.

«Ёдгорликнинг марказий қисмида Она ватан тими акс этиши керак. Уруш тўғрисида бажо қайгу-жафолар чеккан, фарзандлари доғда кўз ёшлари дарё бўлиб оққан мунис ва муштар, мотамсаро Она сиймоси Ватан раминини ифодалаш лозим. Унинг маҳзун қиёфаси, гамгин нигоҳи кекис аламий акс этиши билан бирга одамзотни хушёрликка чоралайдиган, ҳеч қачон уруш ва қаргиларга йўл қўймаслиққа, уларнинг олдин олишга давоят этадиган маъно-мазмунига эга бўлиши керак.»

Урушда қўрбон бўлганларнинг номларини ўн тўртта рағзий Хотира китобига

ҳурмат бажо айлаб суктуга қўйсак, элим деб, юртим деб, ватандошларим деб, уларнинг бахту савдати деб олис жангҳоқларда шайхид бўлган инсонлар хотираси билан бевоасита даҳадорлик туйғусини ҳис эта билсин.»

Президент ўз сўзида «номаълум солдат» тушунчаси ҳусусида ҳам тўхталиб ўтди. «Аслида, «номаълум солдат» дегани нима? У қандай маънони англатади? Бу ибора русчадан олиниб, кўрбонлар таржима этилган. Чуқурроқ ўйлаб қарасак, унинг ўзбек тили табиати ҳам, ўзбек халқи табиати ҳам бегоналикни яққол сезиш мумкин. Негакки биз «номаълум» деганда кўпроқ ҳеч қим ташмайдиған, ҳеч қим билмайдиған, зоти-зурриёдининг тайини йўқ кимсани тушунамиз. Аммо наикки фашизм ва босига қарши омонсиз жангларда жонини фидо этган салкам ярим миллион юртдошимизни «номаълум» деб ўтирсак! Ахир, урушга кетган ҳар бир аскарнинг номи, насл-насаби ота-онаси, қариндос-уруғлари, фарзандларининг қалбиди бир умр ҳасрат бўлиб ишайди-ку! Уларнинг шу қаттол урушда ҳалок бўлгани маълум-ку! Қандай қилиб уларни бугун «номаълум солдат» деган маъхум ибора билан атаб, ўзимиздан узоқлаштиришимиз керак? Ахир, уларнинг ҳар бири шу халқимиз, шу миллатимизнинг жондан азиз фарзандлари, бизнинг жиҳарбандларимиз эмасми!

Нима учун биз ҳаётини, номи маълум ва қардоби бўлган ота-боболаримиз, ўша даҳшатли уруш йилларида ҳалок бўлгани бир нарча қорхат орқали хабар этилган аждодларимиз хотирасини пойдид эмас, балки аллақандай «номаълум солдат» олдида номи эғишимиз керак?

Менинг фикримча, уларни «номаълум» деб аташ фашизмга қарши курашда қўрбон бўлган шахарлар хотирасига соя солади. Уларни эғеки бизга дахли, ало-

қаси йўқ бегона кимсаларга айлантириб қўйди. Шу сабабли бу иборанинг ўрнига «шаҳид аскар», «қўрбон бўлган аскар» деган ибораларни ишлатмас, ўйлайманки, халқимизнинг миллий табиати, урф-анъаналарига хос ва мос иш туган бўлмас.

«Номаълум солдат» қабри тепасига ёзиб қўйилган «Сенинг исмиң номаълум, жасоратинг абадий» деган сўзларни ҳам ўйлаб кўриш керак. Йўқ, биз учун шайхид юртдошларимизнинг номи ҳам, жасорати ҳам маълум, ҳеч қачон унутилмағай. Биз уларнинг номи билан бирга жасоратини абадийлаштиришимиз лозим.

Шунинг учун Хотира хибонининг бунёд этганимизда қахрамонликни, ватанпарварликни улуғловчи, халқимизнинг руҳиятига юрак тўшадиған, одамнинг юрак-юрашига етиб борадиган таъсирли сўзларни топиб, ёдгорлик пештоқида абадий нақш этишимиз керак. Бундай сўзларни балки Алишер Навоидан, балки Ясауридани, балки муқаддас ҳадислардан топиш мумкин.

Инсон хотирасиз, ўтган кунлар ёдизисиз яшай олмайд. Йигилмида Президентимиз Иккинчи жаҳон урушида ўзбекистон берган қўрбонлар, уруш баҳосинида мустақила тузуми халқимиз бошига солган беҳисоб жабр-зулмлар ҳақида ҳам фикр билдириди.

«450 миң ҳалок бўлган аскар — бу расий маълумотига кўра жанг майдонларида ҳалок бўлганларнинг сони, ҳоло. Аммо жангҳоқларда асир тушиб фашист лагерларида жон берадилар, бедарак жетганлар — булар қайси рўйхатга кирган? Уларнинг тақдирини, хотирасини билан ким қизиққан? Уларни ким икки оғиз илиқ сўз билан эслаган? Ёки фашист асирлиқдан қутулган, «халқ душмани» сифатида айбаниб, совет тулкилида Магадан қонларида, Қалма ўрмонларида ҳалок бўлган юртдошларимизнинг ҳисоб-китоби борми?»

Ана шу одамларнинг тарихини ўраниш, хотирасига муносиб иззат-икром кўрсатиш биз — бугунги авлодлар учун ҳам фарз, ҳам қардир.

Бу фойий дунёдан ўтганлар хотирасини эъзозлаш, ҳамини эдда сақлаш — халқимизга хос эзгу фазилат. Шунинг учун ҳам Хотира хибонини барпо этиш ҳақидаги юртбошимиз тақдирини ва ташаббуси халқимиз, миллатимизнинг айни кўнглидаги иш бўлиши шубҳасиз. Энди энг шимариб, покният ва улуг мақсадлар билан амалий ишга киришиш вақти етди. Президент таъкидлагандек, сохта рэмзлар эмас, тирик хотира халқни бирлаштирадиган. Унинг руҳига маъна бўлади. Ироласини бақувват, иймонини бут қилади.

Бўлғуси Хотира хибонига шу қадар катта эътибор бераётганимизнинг сабаби ҳам ана шунда.

Ишончимиз комилки, кент жамоатчилик, бутун халқимиз бу савоб ишдан четда қолмайди.

Хайриддин СУЛТОНОВ

Дадам Гафур Фулом ижодларига Шарқ, Габр ва дунё халқларининг қизиқиши жуда катта эди. Дадамга бугун дунёдаги шеърят ихлосмандларидан хатлар келарди. Уларнинг кўпчилиги ҳозирги кунгача сақланиб қолган. Дадам хатларга кўт билан жавоб ёзар эдилар. Баъзи хатларнинг конвертига «Жавоб ёзилди» деб санасини ёзиб кўяр эдилар. Баъзи хатларнинг чет тилларга таржима қилинган нусхалари сақланган.

Дадамларга хатлар кўп келгани туфайли ёзган жавоблари бир нусхада бўлган (ксерокс бўлмагани сабаб) сақланган бўлса, фақат жавоб хат олган одамда бўлиши мумкин. Шу сабаб дадамга келган хат бор, дадам ёзган жавоб хатни ўқишга мурасар эмасмиз.

Ўқитистон шоири Семён Данилов дадамнинг ижодлари муҳлисларидан экан. Бир қанча шеърларини русчадан ёқут тилига таржима қилган экан. 60-йилларда Ўзбекистоннинг гўзаллигини ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

Яна бир хатида дадамларга мамонт тишининг бир бўлагини юборганини ёзади. Мамонт тишини дадам почтадан олиб келганлари ҳам эсимда бор.

Канча йулларни босиб келган, неча асрлар нари

ни ёзади. Шу хатида дадамларга «русча-ёқутча лугат»ни 2 жилдини, амаларга ёқут аёллари қиядиған ёқут териридан тикилиб, қўнжларига маржондан миллий нақш тикилган эдик юборганини ёзади. Уша эдик жуда чиройли эди, ҳаммаимиз неча бор кийиб кўрганмиз.

ТАЪЛИМ
ИҚТИСОДИЁТ ВА МАЪНАВИЯТ
Тошкент Давлат иқтисодий университетининг талаба-ёшларини маънавий ва маърифат руҳида тарбиялашда адабий-бадиий кечалар, учрашувлар, илмий-амалий анжуманлар, давра сўхбатларининг аҳамияти катта бўлмоқда.
«XXI аср талаба-ёшлари қандай фазилат эгаси бўлиши керак?», «Тадбиркорлик нима?», «Ишбилармонликни қандай тушунасиз?» каби ўнлаб мавзулардаги бахс ва мунозаралар мажмуаси яқинда бўлиб ўтган «Ўзбекистон Республикасида ижтимоий-иқтисодий ислохотлар самарадорлигини ошириш ва иқтисодийнинг ўсиш суръатларини жаддалаштиришга бағишланган илмий сессиясида ўз ифодасини топди.
Анжуманда «Халқаро иқтисодий муносабатлар», «Тижорат», «Информатика», «Иқтисодий информатика ва менежмент», «Халқаро бизнес», «Ҳисоб-иқтисодий» факультетлари талаба-ёшларининг ҳамда университет аспирантлари, докторантлари ва илмий тадқиқотчиларининг икки юздан зиёд маърузалари тўғрисида ва қизгин муҳокама қилинди.
Талаба-ёшларнинг маънавий-маърифий ва

Журналист деганда халқимиз кўз ўнгига элу юрт қувонч ва таъшишларига шерик, доимо янгиликлар изидан юрвучи беҳшоват инсон номён бўлади. Шу боис одамлар матбуотга, радио ва телевидениега катта умид билан қарайдилар, кўнгилларини очдилар, уларни ҳаётда энг зарур, энг содиқ, дўст-ҳамроҳ сифатида қадрлайдилар.

Ислом КАРИМОВ.

27 ИЮНЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

МАТБУОТ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

Тўртинчи ҳокимият

ЖУРНАЛИСТИКАМИЗНИНГ БУГУНИ ВА ЭРТАСИ

ча бор мурожаат қилганларини ҳам биламиз. Шунга қарамай, натижа кутилганидек эмас эди. Чамаси, масалани юрвучи асосини мустақамламай туриб, мақсадга эришиб бўлмайди. Бунда ҳам шахсан Президентимиз ташаббус кўрсатганларини айтмасак адолатдан бўлмас.

Муҳокама чоғида ўзимнинг иштирокимга келсак, биларсиз, мен Матбуот ва ахборот қўмитасининг аъзосиман, бинобарин, лойиҳани тайёрлашда бевосита қатнашганман. Билдирган фикр ва таклифларимни санамоққа ҳолат йўқдир. Биргина мисол айтадиган бўлсам, лойиҳанинг дастлабки номи хийла гализ, таржиманаморок эди. Шунда менинг ҳам мулоҳазам ҳисобга олинганидан мамнунман. Қолаверса, олсинда лойиҳа муҳокамасида сўзга чиққан эдим. Дарвоқе, ўша сўзимнинг матни газетангизда босилган.

Кейинги пайтларда ўзбек матбуоти ҳақида, чунончи журналистлар фаолияти тўғрисида бир талай ижобий фикрлар билдирилмоқда. Бирок ўзбек журналистиканинг келажак истиқболи нималарда, у қандай бўлиши керак ва бу йўлда нималарга кўпроқ эътибор беришимиз даркор? Ана шулар энг асосий оммилардан бўлиб қолмоқда. Бизнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати, «Тафаккур» журналининг бош муҳаррири, ёзувчи Эркин Абсам билан қилган суҳбатимиз ҳам айнан шулар тўғрисида бўлди.

— Маълумки, «Журналистик фаолиятини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун кенг омма ўртасида, хусусан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан батафсил муҳокама қилинди. Бу Қонун қай тарзда юзага келди ва сиз Олий Мажлис депутати сифатида муҳокама жараёнида қандай фикр ва таклифларни билдирдингиз?

— Бундай Қонунга эътиҳор бер эди... Демократик жамият барпо этишга киришганимиздан бундан «тўртинчи ҳокимият», курашчан матбуот ҳақида гапирмай. Бу борада ҳукумат миқёсида бир талай тадбирлар амалга оширилгани маълум. Президентимиз журналистларни фаолликка чорлаб, неча-не-

— **Маъмур Қонун кучга киргандан бундан ўзбек журналистикасида қандай ўзгаришлар юзага келди?**

— Дадиллик пайдо бўлди. Жойлардаги бўйни йўғон «ақалон»ларимиз ҳам энди матбуот билан ҳисоблашадиган бўлиб қолди. Яқинда «Илҳом» энг яхши журналисти» танловига тақдим этилган материаллар билан таниша туриб (танлов ҳайъатининг аъзосиман) вилот газеталарида ҳам яхши-яхши қаламқашлар фаолият кўрсатаётганига амин бўлдим.

Хуллас, ўзгариш кўп, аммо кутилган даражада эмас. Чамаси, бу — вақт билан, жамиятнинг умумий савияси билан ҳам боғлиқ масала.

— **Сизнингча, бугунги кунда ушбу Қонунда белгиланган моддалардан журналистларимиз қай даражада фойдаланмоқда?**

— Қаламқаш аҳли табиатан синчков, бесаранжомроқ бўлади, биларсиз. Шунинг оқсига кўпинча пешонаси гурра ҳам, бўлиб юради. Маъмур Қонун ана шундай қуюнчақ, жонсарак ҳамкасбларимизга ҳуқуқий дастак бўлгани қувонарли. Энди улар «Фалончи акам нима дер эканлар?» деган истихोलарни қўйиб, илгаригидан дадилроқ ҳаракат қилишяпти.

Агар журналистларимиз ҳамон етарли фаолият кўрсатолмаётган бўлса, ҳадеб уларни ўпоқ-сўпоқ деявермай, сабабини бошқа оммилардан ҳам қидириб кўрсак зиён қилмасди.

Очил ҲАЗРАТОВ суҳбатлашди.

Тошкент китоб-журнал фабрикаси жамоаси Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунини муносиб ютуқлар билан кўтиб олмақда. Фабриканинг муқовалаш цехида кўп ўз касбининг фидойилари меҳнат қилишди. Суратқаш муҳбирини Рустам Шарипов тасвирига таъриқлаш муқовалаш цехининг илгорларидан Дилором Тешабоева, Дилдра Одилова, Ҳабиба Исоқовлар сикидил меҳнатлари билан ҳамкасбаларига намуна бўлишмоқда.

Жозеф ПРЕСЕЛ,
Америка Қўшма Штатларининг
Ўзбекистондаги Фавкулда ва Мухтор элчиси:

— Ўзбекистон журналистикаси, умуман, матбуоти ҳақида гап кетганда шуни катта қувонч билан таъкидлаш керакки, жуда қисқа муддат ичида, яъни мустақилликнинг 7 йил давомида бу соҳа мамлакатингизда жуда ривожланган. Социк совет мафқурасидан мерос қолган иллатлардан воз кечиш ҳамда демократик тамойилларни қарор топтириш борасида Ўзбекистон журналистикаси муҳим ютуқларга эриша олган. Албатта, Ўзбекистон дунё ҳамжамиятига эндигина кириб келган ёш, мустақил давлатдир. Шунинг учун, халқ-

демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш йўлида жуда кўп ишларни амалга ошираётганидан ҳам яхши хабардорман. Жумладан, Ўзбекистон парламенти томонидан оммавий ахборот воситалари филиятини тақомиллаштириш ҳамда журналистлар ҳуқуқ-манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлари қабул қилинган. Ҳозир Ўзбекистон дунё ҳамжамиятига дадил интеграциялашмоқда. Кўпгина соҳалар қатори, журналистика жаҳонда ҳам Ўзбекистон жаҳон таъриқларини ўзлаштирмоқда. Бу жуда қувонарли ҳол. Чунки ҳорижий давлатларнинг журналистикаси таъриқларини ўрганиш ва чет эллик оммавий ахборот воситалари вакиллари билан ақиндан ҳамкорлик қилиш ўзбек матбуотининг яна ҳам кенг таракий этишига омил бўлади. Бу эса жамиятни демократлаштириш ишига улкан ҳисса қўшади.

Эътироф

ХОРИЖЛИКЛАР НИГОҲИДА

ро журналистиканинг айрим тамойилларини эгаллашга хали улғургани йўқ. Бирок Ўзбекистон журналистларининг иштилош ва қобилиятлари ўзбек оммавий ахборот воситаларининг жаҳон андозалари сари жадал олиб бормоқда.

Лучано ЖУЛИ,
Италиялик журналист:

— Мен Ўзбекистондаги кўпгина оммавий ахборот воситалари вакиллари билан ҳамкорликда ишладим. Шу нарсага амин бўлдимки, мустақилликка эришиш ўзбек журналистикаси учун кенг имкониятларни яратиб берган. Илгари, яъни совет СС-СР таркибда Ўзбекистон журналистлари фақат «юқоридан» берилган топшириқлар асосида бирор мақола ёзишга мажбур эдилар. Энди мамлакатингиз оммавий ахборот воситалари халқ кўнглини банд қилиб турган ва миллат раванқига ҳизмат қиладиган тўғрисида, ҳақиқатга мақолаларни ёзмақдалар. Айнан шу ҳислат, яъни ҳақиқатгўйлик ҳар бир журналистнинг энг олий фазилити бўлиб қолиши керак. Ўзбекистон журналистикаси ана шу фазилига эга эканлигидан мен жуда хурсанд бўлдим.

Турсунгул НАМАТБОВЕ,
Киргизистонлик журналист, «Киргизистон сўзи» газетасининг муҳбири:

— Мен Ўзбекистонда кўп бўлганман. Ҳар келганимда албатта, бу ерлик ҳамкасбларим билан мулоқотда бўлганман. Мени шу нарса ҳайратга соладики, Ўзбекистон журналистлари ҳар қандай оғир қийинчиликларни, катта тўсиқларни пинсад қилмасдан, ҳамisha ҳақиқатгўйлик ва сақсба содиқлик йўлидан борадилар. Айнан шундай журналистлар тўғрисида бугунги кунда Ўзбекистон журналистикаси тобора ривожланиб бормоқда. Оммавий ахборот воситаларининг раванқига эса жамият таракийлигига ҳам таъсир кўрсатади. Ўзбекистон журналистларининг ўз олдларига қўйган улғу мақсадлари — одил ва ҳуқуқий-демократик жамият барпо этишлари йўлида улғуларга катта муваффақиятлар тилайман.

Жан Клод РИШАР,
Франция Республикасининг Ўзбекистондаги Фавкулда ва Мухтор элчиси:

— Ўзбекистон журналистиканинг кундан-кунга таракий этиб бораётганига гувоҳман. Мамлакат раҳбарияти оммавий ахборот воситаларини

Чен ЧА,
Жанубий Кореянинг Ўзбекистондаги Фавкулда ва Мухтор элчиси:

— Мен ҳар кун Ўзбекистонда чиқадиган газеталарни олиб ўқийман. Бу нашлар мени ҳар кун нимази биландир хурсанд қилади. Ҳар кунги газеталар ва журналларингизда Ўзбекистоннинг ерлик келажак сари дадил қадан ташлаётгани, халқ оғи ва тафаккури ўзгариб бораётгани, одамларнинг келажакга бўлган ишончи орти бораётгани намён бўлади. Шунингдек, мамлакат ҳаётининг бунгундан ҳам фарован ва ёрғ бўлиши учун қуюнчақлик билан ёзилган мақола-ларини ҳам ўқийман. Жамият таракийлиги йўлида амалга оширилиши керак бўлган чора-тадбирлар ва жўли таклифлар битилган мақолаларини ҳам кўп учратаман. Ўзбекистон журналистларининг қуюнчақлиги ва жамиятни демократлаштиришга бўлган иштилошлари мени жуда хурсанд қилади.

Хайрулло НУРИДДИНОВ суҳбатлашди.

... **Ўша кун пойтахти-миздаги сўлим гўшалардан бири — Ўлғубек номидаги маданият ва истироҳат боғига таширф буюрган журналистлар ва уларнинг оила аъзолари бу ерда ташкил этилган ажойиб тадбирдан мамнун бўлиб боғдан қишир экан шу пайт ҳамкасблардан бири «Шундай ажойиб тадбирни уюштирган жамғарманинг шаҳар бўлими мутасаддиларига раҳмат, улар чиндан ҳам бошқалар учун ибрат бўларли ишни қилишди» деди. Бизнинг Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг ижрочи директори Абдулла Сулаймонхўжаев билан суҳбатимиз юқорида таъкидлаб ўтилган ажойиб тадбирни эслатишдан бошланганлиги бежиз эмас.**

— Дарҳақиқат, — деб сўз бошлади Абдулла Сулаймонхўжаев, — бизнинг Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг ижрочи директори Абдулла Сулаймонхўжаев билан суҳбатимиз юқорида таъкидлаб ўтилган ажойиб тадбирни эслатишдан бошланганлиги бежиз эмас.

— Дарҳақиқат, — деб сўз бошлади Абдулла Сулаймонхўжаев, — бизнинг Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси Тошкент шаҳар бўлимининг ижрочи директори Абдулла Сулаймонхўжаев билан суҳбатимиз юқорида таъкидлаб ўтилган ажойиб тадбирни эслатишдан бошланганлиги бежиз эмас.

нинг журналистлар фаоллигини, уларнинг ҳуқуқий-сиёсий саводхонлигини оширишга қаратилган таъриқлар ходимлари билан учрашувлари мунозаам олиб борилмоқда. Утган йил давомида ана шундай учрашувлар Тошкентнинг «Оқшом» газеталари, «Маҳалла» газетаси, «Тошкент трактор заводи» ҳиссадорлик жамиятида чиқадиган «Трактор-созлар», «Тоштўқимачи» ҳис-

тайёрланиб мутасадди идораларга ҳавола этилди.

— **Жамғарма шаҳар бўлими томонидан ижодкорларни рағбатлантириш мақсадида ташкил этилган танловлар ҳақида ҳам гапирсангиз.**

— Жамғарманинг Тошкент шаҳар бўлими Тошкент шаҳар журналистлари учун «1997 — Инсон манфаатлари йили» сиори остида ижодий танлов

ки оғиз сўзласангиз.

— Тошкент шаҳридаги куйи матбуот таъриқлари ижодий жамоалари билан учрашувлар, оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги Қонунлар ижроси мавзусида илмий-амалий анжуманлар ўтказиш, таъриқларда «Матбуот ва ҳуқуқий тарбия» мавзусида давра суҳбатлари уюштириш сингари бири-бирдан кўпгина юмушлар бу йилги режа-

Ўзбекистон Республикасининг «Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунини» арафасида Тошкентда Америка Қўшма Штатлари ҳамда Европа Иттифоқи томонидан ташкил этилган халқаро танлов ғолибларини муқофотлаш маросими бўлиб ўтди. Маъмур халқаро танлов ва унинг мақсадлари ҳақида унинг Самарқанддаги «Сабр» ташкилоти ҳамда бизнинг «Илҳом» номли журналистика муаммоларини ўрганиш Марказининг раҳбари Лутфулла Кабиров билан суҳбатлашдик.

— Лутфулла ака, халқаро танловнинг қачон ва нима мақсадда ташкил этилгани, унда Ўзбекистондан қимлар қатнашгани ҳақида сўзлаб берсангиз.

— 1997 йилнинг май ойида Америка Қўшма Штатлари ҳукумати ва Европа Иттифоқи раҳба-

ҒОЛИБЛИК МУБОРАК, «ИЛҲОМ»!

рияти машҳур Маршалл планининг 50 йиллиги муносабати билан инсон ҳуқуқларини ҳимоялаш, жамиятни демократлаштириш жараёнига катта ҳисса қўшаётган жамоатчилик ташкилотлари ўртасида танлов эълон қилган эдилар. Танловда Марказий ва Шарқий Европа, Кавказ ҳамда Марказий Осиё мамлакатларининг инсон ҳуқуқлари билан шуғулланувчи нодавлат ташкилотлари ҳамда матбуотни демократлаштириш, журналистика соҳасини ривожлантириш юзасидан фаолият кўрсатаётган уюшмалар иштирок этидилар. Демократик муассасалар халқаро танловда журналистикага оид ташкилотларнинг ҳам иштирок этишининг сабаби — журналистика ҳам жамиятни демократлаштириш, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишда катта аҳамиятга эга. Биз учун шуниси қувонарлики, халқаро танловда иштирок этган Марказий Осиё республикалари орасида Ўзбекистонга ғолиблар қаторидан жой олди. Хусусан, бизнинг журналистика муаммоларини ўрганиш «Илҳом» маркази ҳамда Самарқанддаги «Сабр» номли инсон ҳуқуқлари бўйича жамоатчилик маркази танловда ғолиб чиқди.

— **Халқаро танлов ғолиблари бирор мукофот билан тақдирландиларми?**

— Ҳа, албатта. Тошкентда бўлган маросимда Америка Қўшма Штатлари ҳамда Европа Иттифоқининг тўрт аъзоси бўлган Буюк Британия, Италия, Германия ва Франция давлатларининг Ўзбекистондаги элчилари иштирок этидилар. Европа Иттифоқининг ҳозирги раиси бўлган Буюк Британиянинг Ўзбекистондаги Фавкулда ва Мухтор элчиси Барбара Логан Хэй хоним бу маросимда сўзга чиқиб, халқаро танловда Марказий Осиё республикалари орасида биргина Ўзбекистон ғолиб чиққанини юқори баҳолади. Жумладан, Буюк Британия элчиси Ўзбекистонда амалга оширилаётган демократик ислохотлар ҳамда матбуотни демократлаштириш жараёнига самара бераётганига дунё ҳамжамияти яна бир бор тан берганини, АҚШ ва Европа Иттифоқи ташкил этган

— **Шу ўринда «Илҳом» марказининг асосий мақсадлари ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтсангиз.**

— «Илҳом» журналистика муаммоларини ўрганиш маркази 1995 йилда Ўзбекистон журналистларини янгича иш услубларига ўргатиш, мамлакатимиз матбуоти-га жаҳон таъриқларини олиб кириш мақсадида ташкил этилган. Биз юртимиз журналистларини бозор муносабатлари шароитида фаолият кўрсатиш, информация учун кураш ва рақобатда самарага эришиш, жаҳон андозалари асосида журналистик фаолият юритиш асосларига ўргатамиз. Халқаро танлов ҳайъати марказимизнинг бу фаолиятини Ўзбекистон матбуотини демократлаштиришда, қолаверса, Ўзбекистонда демократик тамойилларнинг тобора қучайиб боришида катта аҳамиятга эга деб топди. Бизнинг марказ ходимлари бундан жуда фахрланмоқдалар. Жаҳоннинг 50 га яқин давлатлари демократик муассасалари иштирок этган халқаро танловда Ўзбекистондаги демократик ташкилотларнинг ҳам ғалабага эришгани юртимизда инсон ҳуқуқлари ва демократик тамойиллар устувор ўрин тутганини дунёга яна бир бор кўрсатиб қўйди.

Хайридин НУРМатов эътиборини қўйди.

САВДО, МАТЛУБОТ КООПЕРАЦИЯСИ ВА АҲОЛИГА МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ ХОДИМЛАРИ КУНИГА

АҲОЛИ ХУШНУД БЎЛСИН ДЕБ

Тошкент шаҳар ҳокимининг 1997 йил 30 июндаги 237-сон қарори билан Саавдо, хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш департаменти тузилди. Саавдо департаментининг асосий вазифалари истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ҳимоясига доир қонунчиликни бажаришни ташкил этиш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоялаш ваколати юкланган давлат идоралари ва жамоат бирлашмалари билан ҳамкорлик қилиш, истеъмолчиларнинг шикоят, ариза ва тақлифларини кўриб чиқиш, аҳолига жаҳон андозалари даражасида намунали саавдо ва маиший хизмат кўрсатишни йўлга қўйишдан иборатдир.

Зиммаларидаги масъулиятли вазифани бажариш йўлида сидқидилдан меҳнат қилаётган соҳа ходимларининг бугунги сазъ-ҳаракатлари ҳақида Тошкент шаҳар ҳокимлиги Саавдо хизмат кўрсатиш соҳаси ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш департаменти раисининг биринчи ўринбосари Саидғамат САЙДАХМЕДОВ куйидагиларни гапириб берди:

билан узлуксиз таъминлаш мақсадида шаҳримизнинг 400 та дўконда ёр-мой, тамаки sanoati корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотиш бўлими ошганлиги яна бир қўлайлик бўлди.

Еанинн жазирама кўчаларида шаҳар аҳолисининг чанқовсоди ичимлик ва музқаймоқларга бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида 650 та гаали сув сотадиган автоматлар, 140 та автоқичирлар таъмирланди. Аҳоли хордик олиш жойларида ва марказий шохқўчаларда, 200 тадан ортик саавдо шохқўчаларида музқаймоқ билан саавдо ташкил қилинди.

Наврўз байрами муносабати билан хайр-эхсон тадбирлари ўтказилиб, шаҳримиздаги 478 маҳаллага 5,5 миллион сумлик озик-овқат маҳсулотлари бепул тарқатилди. Меҳрибонлик уйларига хайри ёрдами кўрсатилди. Мақтаб ўқувчиларини овқатлантиришни сифати ташкил этишга ҳам алоҳида аҳамият беришни ҳар доим диққат-эҳтиборимизда тутамиз.

Шаҳримизда айна кўчаларда 6000 та саавдо шохқўчаси хизмат кўрсатмоқда. 1100 та умумий овқатланиш корхоналарида эса намунали хизматни йўлга қўйганмиз. Аҳолига жаҳон андозалари даражасида саавдо хизмати кўрсатишни ташкил этишга эҳтибор бермоқдамиз. 14 та супермаркетимиз бу борада яхши иш олиб бормоқда. Яна йил охи-

— Департаментимиз ўз фаолиятида шаҳримиз аҳолисини озик-овқат ва саавдо моллари билан таъминлаш, маиший хизмат кўрсатиш ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш мақсадида мулкчилик ва тегишликдан қатъи назар барча корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорлик қилгани ва ўзаро фаолият юритади.

Биз ўзимизнинг касб байрамининг олдимизда турган вазифа ва дастурларимизни бажариётган ҳолда, яъни аҳолига намунали хизмат кўрсатиш бора-сида ўзинга хос ютуқларни кўлга киритган ҳолда нишонлаймиз.

Шаҳар аҳолисини учун асосий озик-овқат маҳсулотлари керакли миқдорда турли манбалардан тендер танлови асосида

ригача бир неча супермаркетлар очил режаланган.

Халқимизда «Бозори тўкин юртнинг халқи фаровон» деган ибора бор. Айниқса, деҳқон, буюм бозорларининг санитария-гигиена ҳолатини яхшилаш, сотувчи ва харидорларга қўлайликлар яратиш, ҳудудни ободонлаштириш бора-сида чора-тадбирлар белгилаб, уни амалга оширмоқдамиз.

маиший хизмат кўрсатиш тадбиркорлар уюшмаси ташкил қилинди ва улар муваффақият билан хизмат кўрсатмоқдалар.

Корхоналар 5 ой давомида маиший хизмат кўрсатиш жамини 151903,6 минг сум қилиб бажардилар. Шу йилнинг ўтган даври мобайнида 221 та маиший хизмат кўрсатиш шохқўчалари очилди. Шаҳримизда 2300 дан ортик маиший хизмат кўрсатиш шохқўчалари 23 хил хизмат турларини кўрсатмоқда.

«Тошкент маиший хизмат кўрсатиш ма-сн ишчи-хизматчилари асосий эҳтиборини хизмат кўрсатишнинг зарур, лекин йўқолиб бораётган турларини тиклаш билан бирга чет эллик ҳамкорлар билан жаҳон андозалари даражасида хизмат кўрсатиш турларини ривожлантиришга қаратмоқдалар, замонавий техника асосида хизмат қилишга ўтмоқдалар.

Айниқса, ўз касбининг моҳирларини аниқлаш, уларнинг ўз касбига меҳрини ошириш бора-сида олиб борилаётган ишлар ибратлидир. Туманларда сартарошлар ўртасида ўтказилган «Касб устаси» кўрик-танлови бунга яхшол мисолдир. Яқинда унинг шаҳар бўйича қилиб аниқланади.

Касб байраминини муносиб кутиб олаётган саавдо ва маиший хизмат кўрсатиш ходимларининг зиммасида Ойла йилида жуда қатта масъулиятли вазифалар турибди ва биз уни бунга сазъ-ҳаракатларимизни ишга солиб бажаришга интиламиз.

Сўбатдош Шарифа ИЛЕСОВА. СУРАТЛАРДА: саавдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохқўчаларида олиб борилаётган ишлардан лавҳалар. (юқорида) «Тадбиркор — Хадра» жамоа корхонаси ходимлари харидорларга доимо намунали хизмат кўрсатади; «Ўзбекдавалтир» республика бирлашмаси қошидаги гўзаллик масканидан музқаймоқ аримайди (ўртадаги сурат); «Тошкент университет» хиссадорлик жамиятининг минифото лабораториясида пленкаларга ишлов бериш. сурат босиб чиқариш ишлари тез ва соз бажарилади (пастдаги сурат).

Рашид Галиев олган суратлар.

келтирилади ва жорий йилнинг ўтган беш ойи давомида асосий озик-овқат маҳсулотларини сотувчи 603 та дўкон орқали 8674,3 тонна ун, 4990,2 тонна усимлик ёғи, 897,3 тонна макaron маҳсулоти, 587,9 тонна туз, 1490 минг кўти гурут, 7780 тонна шакар, 136,6 тонна чой, 1241,8 тонна ҳўжалик совуни сотилди. Шунингдек, саавдо корхоналари томонидан марказлашмаган манбалардан қўшимча 2632 тонна ун, 7905 тонна шакар, 2244 тонна усимлик ёғи келтирилди.

«Гиванд моддалари жамиятимизни парчалаб ташламоқда. Унинг оқибатида жиноятчилик, СПИД каби касалликлар пайдо бўлмоқда. У ёшларимизни нобуд этаётди. Афсуски, бирор бир мамлакат ундан химояланган эмас. Ва ҳеч бир мамлакат ўз ҳудудида ёлғиз ҳолда бу оғунинг ноқонуний савдосига барҳам беролмайди. Чунки айни пайтда гиванд моддалари билан саавдо қилиш халқаро кўламда амалга оширилмоқда. Ва бу ҳол ўз навбатида унга қарши курашда халқаро миқёсдаги ҳаракатни талаб қилапти». — Бу сўзларни БМТ Бош Ассамблеясининг яқинда Нью-Йоркда бўлиб ўтган махсус сессиясида ушбу ташкилот бош қотиби Кофи Аннан айтган эди.

Бугун — Гивандликка қарши кураш халқаро кун

УМР КУШАНДАСИ

Маълумотларга қараганда айни пайтда гиванд моддаларини истеъмол қилиш дунё аҳолисининг тўрт фоизигача бўлган қисмини ташкил этади. Героин моддасига гарчи анча кам (8 миллион киши) одам ружу қўйган дейиларди. Лекин мутахассисларнинг аниқлашича бу миқдор тобора ўсиб бормоқда. Кокаин моддасини эса жаҳонда 13 миллион киши истеъмол қилади. Бирок, у ҳамма мамлакатларда ҳам мавжуд эмас. Канабис эса энг кўп истеъмол қилинадиган гивандлик моддаси ҳисобланади. Унинг «бандилари» сони дунё аҳолисининг 2,5 фоизи (140 миллион киши)ни ташкил этади.

этилаётган жами жиноятларнинг 70 фоиздан ортиги қайсидир маънода гивандлик билан боғлиқ экан. Гиванд моддалари билан шуғулланиш жиноят оламининг энг кўп сармага келтирадиган соҳасига айлиб қолди: ушбу оғун ишлаб чиқариш учун шартланган маблағ юз фоиздан ҳам ортик фойда келтирмоқда. Ушбу зарри қотилнинг ноқонуний равишдаги айланмасида 350 дан 450 миллиард долларгача маблағ мавжуд. Мутахассисларнинг фикрича мазкур ҳаёт қушандаси савдосидан келадиган бир йиллик соф даромад 75 миллиард доллардан ортиқдир.

Бугунги кунда халқаро экспертларнинг хулосаларига кўра дунёда содир

Дунё аҳолисини ҳозирда 5 миллиард атрофида деб ҳисоб қиладиган бўлса, айни пайтда мутахассисларнинг тахминий хуло-

саларига кўра, 500 миллион киши гиванд моддаларини мунозам равишда истеъмол қилар экан. Уларнинг 70 фоизи 30 ёшга етмаганлар ташкил қилиши ҳам маълум бўлган.

Бугунги кунда Ўзбекистонда аҳоли ўртасида гиванд моддалари тарқалишининг олдини олиш бора-сида қатор тадбирлар олиб бориляпти. Хусусан, гиванд моддаларини назорат қилиш бўйича халқаро шартномаларга ҳукуматимиз томонидан билдирилган тақлифлар ўз самарасини бера бошлади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, КЕС экспертлари ёрдамида ахборот алмашиш, республикада бу борадаги аҳолини яхшилаш масалаларида айтирли натижаларга эришилди.

Айни пайтда шаҳримизда ушбу оғуннинг домига билиб-билмай тушиб қолганларни соғлом ҳаётга қайтариш бора-сидаги ишларга жиддий эҳтибор қаратилмоқда. Бунинг энг самарали усули хуфёна даволаниш бўлаётди. Хозиргача ана шу йўл билан ушбу дарддан фориг бўлганлар анчагина. Аммо, барибир, бу ишлардан қонқамлик керак. Энг муҳими, гиванд моддаларнинг ҳаётимизга кириб келишига йўл қўймасликдир. Чунки битта гивандни даволагандан кўра бундай оғу рўпарасида турган минг кишини ушбу оғундан оғохлантириш самаралироқ эканини унутмаслик керак.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

Турфа олам

ОЛТИН СИГИРЛАР

Ҳиндистоннинг Висакһапатанам портида Бирмага жўнатиш учун йирк шохли қорамоллардан бир тўдасини кемага ортишайтган эди. Шу пайт тўсатдан сигирларнинг бири у ёқ-бу ёққа тебраниб турди-да, ўзини ерга таппа ташлади. Бундан шубҳаланган божхона ходимлари ветеринария инспекцияси билан биргаликда ағдарилган сигирнинг қорнини ёриб кўришган. Маълум бўлишича сигирнинг қорнида 450 грамм олтин кум бор экан. Интроскоп ёрдамида қайта текширувдан ўтган 350 та жониворнинг ҳар бирида 270 граммдан то 540 граммгача олтин кум борлиги аниқланган. Шундай қилиб контрабанданинг навбатдаги уринишлари инқирозга учради.

ЎТА СЕЗГИР МУШУК

Ҳиндистон божхонасида олтин контрабандасига қарши қаттиқ кураш бошланган. Шунинг учун божхона замонавий электрон жиҳозлар билан муқим жиҳозланган. Бироқ бундан ташқари божхонадагилар тирик жонотлар хизматидан ҳам фойдаланишмоқда.

Масалан, Хайдаробод аэропортидаги божхонада ишловчи Сваранг Маромба йўловчиларни ўз мушуги — Допси ёрдамида текширишдан ўтказарди.

Мушук соҳибни ёнида махсус столчада ўтиради. Унинг ёнидан авиайўловчилар бир-бир ўтадилар. Кимда олтин бор бўлса, мушук дарҳолда миёвлайди. Бир сафар мушук тушмағур «яглиги» миёвлаб юборади. Божхона хизматчилари йўловчинини роса тит-питини чиқаришиб текширишди, ҳеч нарса топишолмади. Аммо Допси бекорга миёвламаган экан, йўловчи думалоқ олтинни ютиб юборган экан. Буни фақат рентген ёрдамида аниқлашолди.

Гўзал ХОЛИКОВА тайёрлади.

Бош муҳаррир ўринбосари Солиҳ ЁҚУБОВ

ТИЖОРAT ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР ВА РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

Тошкент шаҳар ҳокимлиги томонидан Ўзбекистонда илк бор ажойиб "ОЛТИН КАЛИТ" лотереяси ўтказилмоқда. Ушбу лотереянинг хусусиятлари шундаки,

БИРИНЧИДАН — лотерея ютқу фондиди 50 фоизни ташкил этиб, барча ютқулар жонахон республикаимизда ишлаб чиқарилган "НЕКСИЯ", "ДАМАС" ва "ТИКО" автомобилларидан иборатдир.

ИККИНЧИДАН — ҳар бир тиражда бор-йўғи 20000 дон лотерея билети қатнашиши туфайли сизнинг замонавий автомобиль соҳиб бўлишингиз имконияти бениҳоя чексиз.

ВА НИҲОЯТ УЧИНЧИДАН — ютқу чиқмай қолган лотерея билетларининг эгалари асло руҳингизни туширманг ва билетларни ташлаб юборишга ҳеч шошилманг, чунки "ОЛТИН КАЛИТ" лотереясининг беш тиражидан қатнашган лотерея билетлари учун қўшимча тарзда ўтказилдиган "ОМАД ТИРАЖИ" натижасида қимматбаҳо ютқу эгалари бўлишингиз эҳтимолдан холи эмас.

"ОЛТИН КАЛИТ" лотереясининг биринчи тиражи 1998 йил 30 июнда Тошкент шаҳрида, маҳаллий вақт билан соат 10.00 да қўйидаги манзилда бўлиб ўтади: Юнусов тумани; Чимкент йўли, 18-сон автобонилларга техник хизмат кўрсатиш станцияси. (Муваққат: Чимкент шох қўчаси ва Тошкент Халқ йўлларининг қосишмасидаги ДАН пост рўпарасида).

Тираж ўтказилишида бевосита қатнашиш истагини билдирган иштирокчилар ва томонабилларни очик эшиклар билан лўғоти кутамиз. Шу билан бирга ослатиб ўтамизки "ОЛТИН КАЛИТ" лотереясининг биринчи тиражи тўғрисидаги қўровта Ўзбекистон телевидениесининг тўртинчи канал орқали соат 21 да намоиш этилади.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СOTИШ ҲАРАНИ ТУТАВ ВОРМОҚДА. ШОШИЛИНГ, ЛОТЕРЕЯМИЗДА ҚАТНАШИШ ВА ОМАДИНГИЗНИ БИР ЭМАС, БИР НЕЧА БОР СИНАВ КЎРИНГ!

Мирзо Улуғбек туманидаги 241-мактаб томонидан Абдуқаюм Шахноза Ҳаджибақаровна номига берилган О'Р—G № 008060 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги шаҳадотнома йўқолганлиги сабабли **БЕКOR ҚИЛИНАДИ**

Ёпиқ турдаги «АБМ» акционерлик жамиятининг Ўзбекистон Республикасида ҳўжалик бирлашмалари давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақида Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 1994 йил 1 ноябрда № 441-рақам остида рўйхатга олинган гувоҳнома йўқолганлиги сабабли **БЕКOR ҚИЛИНАДИ**

Собир Раҳимов туманидаги «Кумлоқ Раҳимходжа» хусусий фирмаси **ТУГАТИЛАДИ**

• Эски шаҳарда 3 хонали, ҳамма шароитлари бор бўлган 3 сотихли уй-жой сотилади. Тел: 132-19-93.

• Лимонарий ҳудудида 9 сотихли гиштли уй сотилади. Манзил: Мирзо Улуғбек тумани, Ж. Мануберди кўчаси, 45-уй. Соат 18 дан кейин.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Молия бош бошқармаси жамоаси бош бошқарма бошлигининг биринчи ўринбосари Мухтор Расулович Қайумовга ораси **Раҳима Расулова АЗИЗОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбектелефильм» студиясининг раҳбарияти ва жамоаси иқтисод-режа бўлимининг бошлиғи Маъмура Мелиева Қодировга қизи **Сайёра КОДИРОВ**нинг бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Оқинбобов номидаги бош кийимлар фабрикаси» акциядорлик жамияти жамоаси акциядорлик жамияти бошқарувининг раиси Алишер Қодиржонович Исмоиловага ораси **Қодиржон Каримович ИСМОИЛОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Шўхрат — 104» хусусий корхонаси жамоаси корхона раҳбари Шўхрат Қодировга ораси **Ёқуб Қодирович КОДИРОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади ҳамда марҳумнинг қариндошлари ва яқин кишиларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Алоқа иншоотларини таъмирлаш бўйича режадаги ишлар бажарилиши муносабати билан **1998 йилнинг 4 июлигача** Раҳимбобов кўчаси, 1, 2, 3, 4-Раҳимбобов тор қўчалари, Нашриёт кўчаси, 5 ва 6-Нашриёт тор қўчалари, Боту кўчаси, 1, 2, 3, 4-Боту тор қўчалари, Фазилат, Ташаббускор, Кўркам, Маъриф қўчаларида истикомат қилувчи 47-АТС абонентларида вақтинчалик алоқа бўлмайди. **Очик турдаги «Toshkent shahar telefon tarmog'i» хиссадорлик жамияти.**

ҚУЙДАГИ МАНЗИЛЛАРДА:

Сергели-1 даҳасида жойлашган 11, 17, 21, 32-уйларда; Сергели-2 даҳасида жойлашган 11, 12, 13, 14-уйларда; Сергели-5 даҳасида жойлашган 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58-уйларда; Сергели-6 даҳасида жойлашган 15, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29-уйларда; Сергели-7 даҳасида жойлашган 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 42, 45, 46, 47, 48, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81-уйларда истикомат қилувчи **ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!** Очик турдаги «Toshkent shahar telefon tarmog'i» хиссадорлик жамияти сизларни Нукус кўчаси, 87-уйда жойлашган 54/55-АТСнинг Миробод филиалига телефонларни расийлаштириш ва ўрнатиш учун тақлиф қилади. Маълумотлар учун телефон: 55-80-08.

Очик турдаги «Toshkent shahar telefon tarmog'i» хиссадорлик жамияти.

Очик турдаги «Тошкент почтамини» акциядорлик жамияти Низом фондининг Тошкент шаҳар Давлат мулки бошқармасининг буйруғига асосан ўзгартирилиши муносабати билан ҳамма пул ўтказиш йўли билан олинандиган акциялар Глобал Сертификати йўқ қилинади. «Тошкент почтамини» акциядорлик жамияти акциядорларга вақтинча, янги акциялар жойлаштирилгунча, акциялар билан боғлиқ бўлган амалларнинг бажарилиши мумкин эмаслигини маълум қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

Сизнинг рекламаларингизни, хусусий эълонлар ва хусусий Бизнес бўйича эълонларни, шунингдек таъзияларни, таваллуд қўғилари, туилар, юбилейлар муносабати билан қўтовларни, никоҳ эълонлари ва шунга ўхшаш эълонларни ўз саҳифаларида ёртади. **Эълонлар шанба ва якшанбадан ташқари ҳар кун соат 9.00 дан 17.30 гача қабул қилинади. Маълумотлар учун телефон: 133-28-95. Факс: (3712) 133-29-09. МАНЗИЛИМИЗ: МАТЕВОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ, 2-ҚАВАТ, 204-ХОНА.**

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ♦ Буюртма Г-085. ♦ Ҳажми — 2 босма табақ офсет усулида босилади. ♦ Қоғоз бичими А-2 ♦ Босмага топириш вақти 11.30. ♦ Шарқ нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6.